

Emmeloord, 4 november 2008.

Onderwerp

Iedereen doet actief mee. Minima- en re-integratiebeleid 2009.

Voorgenomen besluit

1. Instemmen met het minimabeleid 2009.
2. Instemmen met het Re-integratiebeleid 2009.
3. De Re-integratieverordening WWB Noordoostpolder 2009 vaststellen.
4. De Afstemmingsverordening WWB Noordoostpolder 2009 vaststellen.

Advies raadscommissie

[..]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Inleiding

In het collegeprogramma 2008-2010 is genoemd dat wij iedereen de mogelijkheid willen bieden om te participeren in de maatschappij. Meedoen is van belang voor alle inwoners van onze gemeente en het is mede onze verantwoordelijkheid om dat meedoen mogelijk te maken. Vanuit deze visie zijn het minimabeleid en het re-integratiebeleid herijkt. Het beleid is vastgelegd in verschillende nota's maar geschreven vanuit de centrale gedachte dat iedereen actief meedoet in de samenleving. Om die reden worden de nota's ook gezamenlijk aangeboden voor besluitvorming.

Doelstelling

Het bevorderen van het actief deelnemen aan de maatschappij door alle burgers van de Noordoostpolder. De gemeente initieert, faciliteert en stimuleert meedoen, Meedoen kan door het verrichten van betaald of onbetaald werk en deelnemen aan o.a. sociale, culturele, sportieve, educatieve activiteiten.

Kerngedachte van het nieuwe beleid is dat wij niet (enkel) aan symptoombestrijding doen (armoede, schulden, werkloosheid) maar ook aan preventie en empowerment. Voor preventie is samenhang en samenwerking nodig. Het minimabeleid, het re-integratiebeleid en de eerst 5 prestatievelden van de WMO vloeien in die benadering dan ook in elkaar over en versterken elkaar.

Het re-integratiebeleid wordt vorm gegeven in de activieringsladder. De ladder meet de stappen die een deelnemer zet op weg naar regulier werk. Kleine stappen worden voor alle partijen inzichtelijk gemaakt. De eigen verantwoordelijkheid van de deelnemer staat centraal en komt tot uiting in een nieuw premie- en sanctiebeleid. Meer mogelijkheden betekent meer eigen verantwoordelijkheid, een hogere beloning bij succes en een hogere sanctie bij niet meewerken.

Het minimabeleid draait om MEE@DOEN. Er komen regelingen voor alle inwoners van de gemeente met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Regelingen worden zoveel mogelijk in nature verstrekt. Naast individuele regelingen wordt ingezet op een MEE@DOEN-beweging. De gemeente faciliteert maatschappelijk relevante activiteiten voor mensen met een lager inkomen. Zoveel mogelijk partners worden daarin betrokken, maar nieuwe instellingsbelangen mogen daaraan niet worden ontleed. De activiteiten van de MEE@DOEN-beweging zijn met name stimulerend en activerend.

Beoogd effect/doel

Het verhogen van de participatiegraad in onze gemeente. Dit blijkt uit

- Een stijging van de arbeidsparticipatie in onze gemeente;
- Een stijging van de maatschappelijke participatie in onze gemeente;
- Een daling van het aantal mensen dat een beroep doet op de WWB;
- Een daling van het niet-gebruik minimabeleid.

Gevraagde beslispunten

1. Instemmen met het minimabeleid 2009
2. Instemmen met het Re-integratiebeleid 2009
3. De Re-integratieverordening WWB Noordoostpolder 2009 vaststellen
4. De Afstemmingsverordening WWB Noordoostpolder 2009 vaststellen

Argumenten

- 1.1. Het minimabeleid 2009 bereikt in hogere mate ook de "working poor" (banen aan de onderkant van de arbeidsmarkt) en is daarmee geen belemmering meer om vanuit een uitkeringssituatie een baan te accepteren.
- 1.2. Het minimabeleid 2009 bevordert meedoen en ontmoedigd calculerend gedrag. Voorzieningen worden zoveel mogelijk in natura verstrekt of door de gemeente rechtstreeks betaald aan de dienst waarvan gebruik gemaakt wordt.
- 1.3. Het minimabeleid 2009 is gericht op preventie en geeft prioriteit aan de jeugd.
- 2.1. Het re-integratiebeleid 2009 richt zich op alle inwoners van de gemeente die op zoek zijn naar een baan én op alle werkgevers die op zoek zijn naar werknemers.
- 2.2. Het re-integratiebeleid 2009 sluit aan bij de lopende herijking van het economisch beleid binnen de gemeente.
- 2.3. Het re-integratiebeleid 2009 levert maatwerk aan klanten en door het gebruik van de activeringsladder meetbare resultaten.
- 3.1. De gemeente is verplicht haar re-integratie instrumenten te beschrijven in een verordening. De verordening sluit aan bij het re-integratiebeleid 2009.
- 3.2. De gemeente is verplicht haar sanctiebeleid vast te leggen in een verordening. De verordening sluit aan bij het re-integratiebeleid 2009.

Kanttekeningen

- 1.1. Onderdeel van het minimabeleid is de oprichting van een MEE@DOEN beweging. De gemeente faciliteert en stimuleert maatschappelijk relevante activiteiten voor mensen met een lager inkomen. De uitvoering ligt niet bij de gemeente maar bij maatschappelijke partners. De oprichting van deze MEE@DOEN beweging vergt nog veel inspanningen.
- 2.1. Het (succes van het) re-integratiebeleid kan onder druk komen staan door de recente economische ontwikkelingen rondom de mondiale kredietcrisis.

Financiën

Het re-integratiebeleid wordt uitgevoerd binnen het in de begroting opgenomen budget. Uit de bijgestelde begroting voor het minimabeleid blijkt de verwachting dat door het terugdringen van onderbenutting en onderbesteding, jaarlijks een mogelijk tekort van circa € 300.000,- op de jaarlijkse begroting kan ontstaan. Voorgesteld wordt dit mogelijk tekort vooralsnog te dekken uit de reserve minimabeleid, omdat thans nog geen sprake is van een structureel tekort.

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

Gelezen het voorstel van Het college d.d. 4 november 2008 NO. 18845-1 gelet op artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet, de artikelen 7 en 8 en 10, tweede lid, van de Wet werk en bijstand, de artikelen 34, 35 en 36 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers en de artikelen 34, 35 en 36 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen werknemers,

gelet op de EG-verordening Werkgelegenheidssteun (nr. 2204/2002, Pb EG 2002, L 337/3) en de EG-verordening de minimissteun (nr. 69/2001, Pb EG 2001, L 10/30), alsmede de Beleidsaanbeveling van belang voor het opstellen van de gemeentelijke re-integratieverordeningen in het kader van de Wet Werk en Bijstand (Verzamelcirculaire SZW, april 2004),

B E S L U I T

vast te stellen de hierna volgende **Re-integratieverordening WWB Noordoostpolder 2009**.

Hoofdstuk 1. **Algemene bepalingen**

Artikel 1. Begripsomschrijving

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand (WWB) en de Algemene wet bestuursrecht (AWB).
2. Deze verordening verstaat onder
  - a. de wet de Wet werk en bijstand (staatsblad 2003, nummer 375 zoals deze nadien is of wordt gewijzigd.
  - b. IOAW: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers;
  - c. IOAZ: de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen.
  - d. Uitkeringsgerechtigde: degene die een periodieke uitkering voor levensonderhoud ontvangt op grond van de wet, de IOAW of de IOAZ. Binnen deze verordening wordt met een uitkeringsgerechtigde gelijkgesteld de jongere van 16 of 17 jaar die als werkloos werkzoekende ingeschreven staat bij het CWI.
  - e. Anw-er: persoon die een uitkering ingevolge de Algemene nabestaandenwet ontvangt en die als werkloos werkzoekende staat ingeschreven bij het Centrum Werk en Inkomen;
  - f. Niet-uitkeringsgerechtigde (nugger): een persoon als bedoeld in artikel 6 onder a. van de wet, die als werkloos werkzoekende

- staat ingeschreven bij het Centrum Werk en Inkomen;
- g. Het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder;
- h. De raad: de gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder;
- i. Doelgroep: de personen aan wie op grond van artikel 7, lid 1 onder a. van de wet door het college ondersteuning kan worden geboden;
- j. Belanghebbende: een persoon die behoort tot de doelgroep en die aanspraak maakt op ondersteuning of aan wie ondersteuning wordt geboden;
- k. Algemeen geaccepteerde arbeid: Alle arbeid die maatschappelijk aanvaard is. In principe is dat alle arbeid die wettelijk is toegestaan en waar de persoon fysiek toe in staat is. Er wordt geen rekening gehouden met opleiding en/of werkervaring. De arbeid mag niet indruisen tegen de persoonlijke integriteit van de mens. Onder algemeen geaccepteerde arbeid wordt mede verstaan arbeid in de WSW organisatie op verzoek van de uitkeringsgerechtigde met een WSW indicatie;
- l. Voorzieningen: voorzieningen bedoeld in artikel 7, lid 1 onder a van de wet; een instrument binnen een traject dat ingezet wordt om belemmeringen bij aanvaarding van algemeen geaccepteerde arbeid weg te nemen. Als algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is kan een voorziening ook worden ingezet voor het bevorderen van maatschappelijke participatie;
- m. Traject: Een met de belanghebbende overeengekomen, dan wel door het college aan hem opgelegd, geheel van activiteiten gericht op het verkrijgen en behouden van betaalde arbeid of als dat niet mogelijk is maatschappelijke participatie;
- n. Activeringsladder De beschrijving van stappen in een traject zoals dit is vastgelegd in de nota Iedereen actief re-integratiebeleid Noordoostpolder 2009, vastgesteld door het college op 4 november 2008.
- o. Reguliere arbeid Arbeid in een dienstbetrekking waarbij aan de werkgever geen subsidie wordt verstrekt

Artikel 2.

Opdracht aan het college

1. Het college biedt aan belanghebbenden, ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en, voor zover het college dat noodzakelijk acht, een voorziening gericht op die arbeidsinschakeling. Artikel 40, 1^e lid van de wet is van overeenkomstige toepassing.
2. Bij de keuze voor de mogelijkheden van ondersteuning en het aanbieden van voorzieningen wordt door het college een afweging gemaakt, waarbij gekeken wordt of de ondersteuning of de voorziening, gelet op de mogelijkheden en capaciteiten van een cliënt het meest doelmatig is met het oog op inschakeling in de arbeid.
3. Het college draagt zorg voor voldoende aanbod aan ondersteuning en voorzieningen.

4. Het college kan bij het bepalen van het aanbod aan voorzieningen prioriteiten stellen in verband met de financiële mogelijkheden en met maatschappelijke, economische en conjuncturele ontwikkelingen.
5. Uitvoering van dit artikel vindt plaats binnen de daarvoor door de gemeenteraad beschikbaar gestelde middelen.

Hoofdstuk 2 **Doel en doelgroep**

Artikel 3.

Doel van de ondersteuning

1. Het college kan aan een lid van de doelgroep ondersteuning bieden bij het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.
2. Het college kan in afwijking van lid 1 aan een lid van de doelgroep ondersteuning bieden gericht op zelfstandige maatschappelijke participatie.

Artikel 4.

Vorm van de ondersteuning

1. Ondersteuning kan worden geboden door het aanbieden van een traject, waarbij zonodig voorzieningen kunnen worden ingezet, of door het bieden van praktische hulp, advies of doorverwijzing naar andere instanties.
2. Bij de inzet van voorzieningen wordt gekozen voor die voorziening die beschikbaar is en die adequaat en toereikend is voor het doel dat beoogd wordt.
3. Voorzieningen die gericht zijn op de arbeidsinschakeling worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is.

Artikel 5

Onderzoek

Het college kan voordat besloten wordt tot een traject en/of tot de inzet van voorzieningen een onderzoek (laten) doen naar de mogelijkheden van de belanghebbende en naar de geschiktheid voor hem van de voorzieningen of andere vormen van begeleiding.

Artikel 6.

Verplichtingen

1. Onverminderd de verplichtingen die gelden op grond van de wet of van andere wetten gelden voor de belanghebbende de volgende verplichtingen:
  - a. verstrekken van de inlichtingen aan het college die nodig zijn voor het bepalen van een geschikt traject en/of een geschikte voorziening;
  - b. verlenen van medewerking aan een onderzoek als bedoeld in artikel 5;
  - c. het naar vermogen deelnemen aan de verschillende onderdelen van het traject;
  - d. na te laten hetgeen de realisatie van het doel van het traject of van de voorzieningen belemmert;
  - e. anderszins het slagen van een traject te bevorderen.
2. De persoon die deelneemt aan een voorziening is gehouden aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wet, de Wet Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (Wet SUWI), alsmede aan de verplichtingen die het college aan de aangeboden voorziening heeft verbonden.
3. Indien een uitkeringsgerechtigde die deelneemt aan een voorziening, niet voldoet aan het gestelde in het eerste en tweede lid, kan het college de uitkering verlagen conform hetgeen hierover is bepaald in de afstemmingsverordening.

- 4 Indien de belanghebbende, die gebruik maakt van een voorziening, niet voldoet aan het gestelde in het eerste en tweede lid, kan het college de kosten van die voorziening dan wel de subsidie geheel of gedeeltelijk terugvorderen

Artikel 7
Beperking

Geen recht op ondersteuning bestaat indien sprake is van een voorliggende voorziening welke naar mening van het college in voldoende mate bijdraagt aan de re-integratie van de aanvrager.

Hoofdstuk 3.
Voorzieningen

Artikel 8.
Algemene bepalingen voor voorzieningen

1. Het college kan, in aanvulling op de verplichtingen die voortvloeien uit de wet, de IOAW en de IOAZ aan de voorziening nadere verplichtingen verbinden.
2. Het college kan ten aanzien van de voorzieningen, bedoeld in de artikelen 9 tot en met 17 nadere regels stellen. Deze regels kunnen betrekking hebben op:
  - a. De voorwaarden waaronder een voorziening wordt aangeboden.
  - b. De weigeringsgronden bij het aanbieden van voorzieningen.
  - c. De aanvraag van en de besluitvorming over subsidies en premies.
  - d. De betaling van subsidies en het verlenen van voorschotten.
  - e. Overige criteria voor het aanbieden van voorzieningen en het verstrekken van subsidies.
3. Het college kan een voorziening beëindigen:
  - a. indien de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichtingen als bedoeld in artikel 6 lid 1 en 2 van deze verordening niet nakomt;
  - b. indien de persoon die deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep van de wet;
  - c. indien de persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van deze voorziening;
  - d. indien naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling.

Hoofdstuk 4.
Re-integratie-instrumenten

Artikel 9.
Deelname aan projecten

1. Het college kan een uitkeringsgerechtigde verplichten om deel te nemen aan een project gericht op arbeidsinschakeling of maatschappelijke participatie.
2. Het college kan hiervoor nadere regels vaststellen.

Artikel 10.
Activering

1. Het college kan aan een belanghebbende als onderdeel van een traject in het kader van activering activiteiten aanbieden gericht op arbeidsinschakeling.
2. Het college kan aan een belanghebbende in het kader van activering activiteiten aanbieden gericht op zelfstandige maatschappelijke participatie.

3. Activiteiten als bedoeld in lid 1 en 2 hebben als doel het wegwerken van belemmeringen en het aanleren van vaardigheden die nodig zijn op de arbeidsmarkt of bij de start van een eigen bedrijf.
4. Het college kan nadere regels vaststellen voor de uitvoering.

Artikel 11. Participatiebaan

1. Het college kan aan een belanghebbende als onderdeel van een traject een participatiebaan aanbieden, gericht op arbeidsinschakeling.
2. De participatiebaan heeft als doel de uitkeringsgerechtigde werkritme en/of werkervaring op te laten doen.
3. De participatiebaan kan, indien dit naar het oordeel van het college noodzakelijk is, gecombineerd worden met scholing.
4. De participatiebaan vindt voor de uitkeringsgerechtigde plaats met behoud van uitkering.
5. Een participatiebaan duurt 6 maanden, met de mogelijkheid van een verlenging met 6 maanden.
6. Het college kan nadere regels vaststellen voor de uitvoering.

Artikel 12. Re-integratiebaan

1. Het college kan aan een belanghebbende een re-integratiebaan aanbieden als onderdeel van een traject gericht op arbeidsinschakeling.
2. De re-integratiebaan heeft als doel de belanghebbende beroepsgerichte werkervaring te laten opdoen, eventueel in combinatie met functiegerichte scholing.
3. Het college kan aan de werkgever waar de belanghebbende wordt geplaatst een subsidie voor een deel van de loonkosten toekennen.
4. De hoogte van de subsidie wordt door het college individueel vastgesteld en gebaseerd op de productiviteit van de belanghebbende en de mate van begeleiding door de werkgever.
5. De re-integratiebaan duurt maximaal 2 jaar.
6. De re-integratiebaan kan na 2 jaar verlengd worden voor de uitkeringsgerechtigde waarvan is vastgesteld dat deze blijvend is aangewezen op gesubsidieerde arbeid.
7. Het college kan nadere regels vaststellen voor de uitvoering.

Artikel 13 Verloning

1. Het college kan aan een belanghebbende een traject aanbieden in de vorm van een betaalde baan bij een daarvoor aangewezen instelling.
2. De op grond van dit artikel aangeboden baan wordt niet beschouwd als reguliere arbeid
3. Het college kan hiervoor nadere regels stellen.

Artikel 14. Scholing

1. Het college kan aan een belanghebbende een vorm van scholing aanbieden gericht op arbeidsinschakeling.
2. Het college kan hiervoor nadere regels vaststellen.

Artikel 15
Persoonsgebonden Re-integratiebudget

1. Het college kan aan een uitkeringsgerechtigde een persoonsgebonden re-integratiebudget verstrekken;
2. Een persoonsgebonden re-integratiebudget wordt uitsluitend verstrekt aan een uitkeringsgerechtigde die geen gebruik maakt van een voorziening als genoemd in artikel 9, 10, 11, 12, 13, 14 van deze verordening.
3. Een persoonsgebonden re-integratiebudget wordt verstrekt na een daartoe door de uitkeringsgerechtigde ingediend verzoek. Het budget wordt verstrekt als het college van mening is dat het traject dat de uitkeringsgerechtigde wil volgen bijdraagt aan de re-integratie van de uitkeringsgerechtigde.
4. Het college kan hiervoor nadere regels stellen.

Hoofdstuk 5.
Inkomensvrijlating en premies

Artikel 16.
Inkomensvrijlating

- 1 De uitkeringsgerechtigde die parttime arbeid aanvaardt heeft recht op vrijlating van inkomsten uit arbeid conform artikel 31 lid 2 onder o van de wet.
- 2 Lid 1 is uitsluitend van toepassing als de inkomsten van de uitkeringsgerechtigde minder bedragen dan de voor hem geldende norm.

Artikel 17.
Premies

Het college kan aan een uitkeringsgerechtigde een premie toekennen.
De premie wordt verstrekt aan de uitkeringsgerechtigde die meewerkt aan een traject en is gekoppeld aan een trede van de activeringsladder.
Voor de vaststelling of een uitkeringsgerechtigde meewerkt aan een traject kan het college advies inwinnen bij derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het traject.

Trede 1: Zorg

De uitkeringsgerechtigde die actief deelneemt aan een traject en/of reguliere hulpverlening heeft 9 maanden na de start van het traject recht op een premie van € 250. De uitkeringsgerechtigde die geplaatst is op deze trede en door deelname aan een re-integratietraject zijn afstand tot de arbeidsmarkt verkleind en geplaatst wordt op een hogere trede van de ladder ontvangt een premie van € 250.

Trede 2: Persoonsgerichte activering

De uitkeringsgerechtigde die actief deelneemt aan een traject gericht op persoonsgerichte activering heeft 9 maanden na de start van het traject op deze trede recht op een premie van € 250. De uitkeringsgerechtigde die geplaatst is op deze trede en door deelname aan een re-integratietraject zijn afstand tot de arbeidsmarkt verkleind en geplaatst wordt op een hogere trede van de ladder ontvangt een premie van € 250.

6. Trede 3: Maatschappij gerichte activering

De uitkeringsgerechtigde die geplaatst wordt op deze trede van de ladder en in het kader van een traject voor vrijwilligerswerk gaat doen heeft recht op een premie van € 400 als hij minimaal 3 maanden vrijwilligerswerk heeft verricht. De uitkeringsgerechtigde die geplaatst is op deze trede en door deelname aan een re-integratietraject zijn afstand tot de arbeidsmarkt verkleind en geplaatst wordt op een hogere trede van de ladder ontvangt een premie van € 400.

7. Trede 4: Arbeidsactivering

De uitkeringsgerechtigde die geplaatst wordt op deze trede van de ladder heeft bij succesvolle afronding van dit onderdeel recht op een premie van € 400. De succesvolle afronding blijkt uit de plaatsing op een hogere trede van de ladder.

8. Trede 5; Kwalificerend onderwijs

De uitkeringsgerechtigde die geplaatst wordt op deze trede van de ladder heeft bij succesvolle afronding van dit onderdeel recht op een premie van € 500. De succesvolle afronding blijkt uit een diploma of certificaat voor de gevolgde scholing. De uitkeringsgerechtigde van 18 tot 28 jaar die niet beschikt over een startkwalificatie heeft bij uitstroom naar regulier onderwijs, gericht op het behalen van een startkwalificatie (minimaal Havo of MBO niveau 2) recht op een premie van € 500

9. Trede 6: Stage/Werkervaring

De uitkeringsgerechtigde die geplaatst wordt op deze trede van de ladder en in het kader van een traject voor minimaal 12 uur per week arbeid verricht heeft na 3 maanden recht op een premie van € 500. De uitkeringsgerechtigde die geplaatst is op deze trede en door deelname aan een re-integratietraject zijn afstand tot de arbeidsmarkt verkleind en geplaatst wordt op een hogere trede van de ladder ontvangt een premie van € 500.

10. Trede 7: Werk in het kader van re-integratie

De uitkeringsgerechtigde die geplaatst wordt op deze trede van de ladder en in het kader van een traject minimaal 12 uur per week werkt in loondienst heeft na 6 maanden werken recht op een premie van € 750. De uitkeringsgerechtigde die geplaatst is op deze trede en door deelname aan een re-integratietraject zijn afstand tot de arbeidsmarkt verkleind en geplaatst wordt op een hogere trede van de ladder ontvangt een premie van € 750.

11. Trede 8: Regulier werk

De uitkeringsgerechtigde die minimaal 1 jaar een uitkering heeft ontvangen op grond van de WWB en aansluitend uitstroomt naar regulier werk heeft na zes maanden recht op een premie van € 1.000.

Het recht op een uitstroompremie overeenkomstig ontstaat als er 6 maanden aaneengesloten arbeid in dienstbetrekking(en) of als zelfstandige is verricht waarbij geen (aanvullende) bijstandsuitkering ter voorziening in de kosten van levensonderhoud of een uitkering op grond van het BZ wordt ontvangen.

11. De premies genoemd in lid 4 t/m 10 worden ambtshalve verstrekt.

12. De premie genoemd in lid 11 wordt verstrekt na een verzoek daartoe van de uitkeringsgerechtigde.

13. Een uitkeringsgerechtigde kan per kalenderjaar recht hebben op meerdere premies. De premie(s) worden één maal per jaar uitbetaald.

14. Het college kan de in dit artikel genoemde bedragen aanpassen.

15. Het college kan aan een belanghebbende, niet zijnde uitkeringsgerechtigde bij het behalen van een volgende trede van de ladder een premie verstrekken in natura. De waarde van de premie is maximaal 20% van het premiebedrag dat hoort bij de trede van de ladder.

16. Het college kan nadere regels stellen.

Hoofdstuk 6. **Slotbepalingen**

Artikel 18. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 19.

Beslissing van het college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 20.

Citeerartikel en inwerkingtreding

Deze verordening kan worden aangehaald als "Re-integratieverordening WWB Noordoostpolder" en treedt in werking op 1 januari 2009

Artikel 21.

Intrekking bestaande verordeningen

Met de inwerkingtreding van deze verordening wordt de Re-integratieverordening WWB Noordoostpolder vastgesteld op 15 november 2007 ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van 18 december 2008

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING REINTEGRATIEVERORDENING WWB NOORDOOSTPOLDER

Algemeen

Deze verordening regelt de ondersteuning die het college biedt bij de arbeidsinschakeling van werkzoekenden die horen tot de doelgroep. De opdracht om die ondersteuning te bieden is geregeld in artikel 7 van de Wet werk en bijstand (WWB). Het voorschrift om een verordening vast te stellen waarin deze ondersteuning nader vorm wordt gegeven volgt uit artikel 8 WWB.

De re-integratieverordening WWB Noordoostpolder 2009 is gebaseerd op de nota iedereen actief, re-integratiebeleid Noordoostpolder 2009 zoals deze op 4 november 2008 door het college is vastgesteld. In deze nota is vastgelegd dat het re-integratiebeleid van de gemeente geen onderscheid meer maakt tussen uitkeringsgerechtigden en andere inwoners van de gemeente die gebruik maken van re-integratievoorzieningen. Dit betekent dat aan een niet-uitkeringsgerechtigde ook activiteiten kunnen worden aangeboden die gericht zijn op maatschappelijke participatie. Ook de budgetgrens die tot nu toe voor niet-uitkeringsgerechtigden gehanteerd werd is hiermee vervallen. Een uitzondering is nog gemaakt bij de premies deze kunnen uitsluitend verstrekt worden aan een (voormalig) uitkeringsgerechtigde. Deze uitzondering is gemaakt omdat alleen bij uitkeringsgerechtigde de premie geen gevolgen heeft voor het belastbaar inkomen en aan deze groep een sanctie kan worden opgelegd die direct leidt tot een lager besteedbaar inkomen. Als niet meewerken leidt tot een lager inkomen dan mag meewerken beloond worden met een hoger inkomen. De verordening biedt de mogelijkheid om aan een niet uitkeringsgerechtigde bij plaatsing op een hogere trede van de ladder een premie in natura te verstrekken.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**Artikel 1.**

In lid 2 onder d is aangegeven dat met een uitkeringsgerechtigde gelijk wordt gesteld de jongere van 16 of 17 jaar die als werkloos werkzoekende bij het CWI staat ingeschreven. Dit is opgenomen om de mogelijkheid open te houden aan deze jongeren in het kader van de sluitende aanpak een traject aan te bieden. Deze jongeren hebben geen recht op uitkering. De gelijkstelling met een uitkeringsgerechtigde heeft uitsluitend betrekking op de aanspraak op re-integratie.

Het begrip belanghebbende als opgenomen onder lid 2 j wijkt af van het begrip belanghebbende zoals opgenomen in de AWB.

In lid 2 onder k is opgenomen dat een uitkeringsgerechtigde met een WSW indicatie op vrijwillige basis geplaatst kan worden bij het WSW bedrijf. Dit maakt het mogelijk om uitkeringsgerechtigden op de WSW wachtlijst arbeid en daarmee een zinvolle dagbesteding aan te bieden in afwachting van definitieve plaatsing binnen de WSW.

In lid 2 onder l en m is aangegeven dat een voorziening of een traject gericht zijn op het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid of als dat niet mogelijk is maatschappelijke participatie. De term maatschappelijke participatie is toegevoegd om een sluitende beschrijving te geven. Bij het begrip maatschappelijke participatie valt te denken aan vrijwilligerswerk, mantelzorg of deelname aan activiteiten in wijk of buurt.

In lid 2 onder n is de activeringsladder opgenomen. De meeste mensen die een beroep doen op de gemeente en die geactiveerd worden hebben een lange weg te gaan om het maximaal haalbare einddoel te bereiken. Zij volgen daarvoor een re-integratietraject dat uit diverse onderdelen kan bestaan. Om het verloop van het traject te kunnen volgen en sturen wordt de klant geplaatst op de "activeringsladder".

De ladder is een beschrijving van stappen in een traject. Elke trede van de ladder staat voor een mijlpaal in het traject naar (waar mogelijk) regulier werk. Per trede is verscheidenheid in de dienstverlening noodzakelijk om de klant een (of meerdere) trede(n) verder te helpen. Hoe hoger de klant op de ladder staat, hoe dichter de klant bij reguliere arbeid is.

Artikel 2.

De WWB geeft aan het college de verantwoordelijkheid voor het bieden van ondersteuning. Hoewel belanghebbenden aanspraak kunnen maken op ondersteuning, is er geen afdwingbaar recht op ondersteuning op de manier zoals de belanghebbende dat mogelijk het liefst zou zien. Het is aan het college om zorg te dragen voor een voldoende aanbod van voorzieningen, waarbij zij te maken hebben met beperkte financiële middelen, terwijl de vraag naar ondersteuning afhankelijk is van een veelheid aan sociaal-economische factoren.

Artikel 3.

Het doel van de ondersteuning zoals in allerlei vormen is vastgelegd in deze verordening, is het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid. Ondersteuning voor belanghebbenden is, als algemeen geaccepteerde arbeid niet bereikbaar is, gericht op zelfstandige maatschappelijke participatie.

Artikel 4.

Ondersteuning hoeft niet altijd te bestaan uit een door derden uitgevoerde diagnose, gevolgd door een vastgesteld traject met één of meerdere voorzieningen. Als dat kan, kan worden volstaan met advies of doorverwijzing naar andere instanties. Voorzieningen worden alleen ingezet als zonder die inzet het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid niet mogelijk is. Bovendien worden de voorzieningen alleen ingezet als aan de hand van onderzoek is gebleken dat door de inzet van die voorzieningen het vinden van algemeen geaccepteerde arbeid binnen afzienbare tijd mogelijk wordt.

Re-integratie moet bovendien de kortste weg naar arbeid zijn. Daarmee wordt niet alleen de tijd tussen de inzet van het instrument en de werkaanvaarding bedoeld, maar ook de inspanningen die het kost om dat doel te bereiken.

Alleen als arbeidsinschakeling binnen afzienbare termijn niet tot de mogelijkheden behoort, kan zelfstandige maatschappelijke participatie een doel van de inzet van voorzieningen zijn. Ook in dat geval geldt dat de voorziening beschikbaar moet zijn en dat het adequaat en toereikend moet zijn voor het beoogde doel.

De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de inhoud van het traject ligt bij het college, dat immers ook verantwoordelijk is voor de effectieve en doelgerichte inzet van schaarse middelen. Binnen de grenzen van die verantwoordelijkheid wordt rekening gehouden met de wensen van de belanghebbende. Voor het slagen van het traject is de motivatie van de belanghebbende belangrijk. Bovendien wordt, voordat tot het traject wordt besloten, de inhoud van het traject besproken met de belanghebbende, waarna het trajectplan door beide partijen ondertekend wordt.

Artikel 5.

In de meeste gevallen zal voordat tot de inzet van voorzieningen wordt besloten een advies worden gevraagd van een bedrijf dat gespecialiseerd is in diagnoses met betrekking tot re-integratie. Niet uitgesloten is dat het onderzoek door het college wordt verricht. Eventueel kan na zo'n onderzoek besloten worden alsnog advies van derden in te winnen. Ook is denkbaar dat uit het eigen onderzoek al blijkt dat een diagnose door derden en/of de inzet van voorzieningen niet nodig is.

Artikel 6.

Deelname aan re-integratie is niet vrijblijvend. Bijstandsgerechtigden zijn reeds door het ontvangen van een uitkering aan bepaalde verplichtingen gehouden. In artikel 9 WWB is vastgelegd dat de uitkeringsgerechtigde van 18 tot 65 jaar verplicht is naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden zonder dat gebruik gemaakt van een voorziening. De uitkeringsgerechtigde is eveneens op grond van artikel 9 verplicht om deel te nemen aan een voorziening of mee te werken aan een onderzoek indien het college dit noodzakelijk acht. Voor diegenen zonder uitkering moeten voorwaarden aan het re-integratietraject gekoppeld worden. Deze gelden

vanzelfsprekend ook voor de bijstandsgerechtigden. Het niet nakomen van de verplichtingen geeft de mogelijkheid om een traject af te breken of gevraagde ondersteuning te weigeren, bijvoorbeeld als iemand niet mee wil werken aan een onderzoek. Ook is denkbaar dat gemaakte kosten van de belanghebbende worden terug gevorderd, als door verwijtbaar handelen een traject niet tot het gewenste resultaat leidt. Om die mogelijkheid open te houden is het wenselijk dat de belangrijkste voorwaarden voor het behalen van succes als verplichting zijn opgenomen. Natuurlijk heeft de belanghebbende ook rechten. Deze rechten zijn meestal elders in wet- of regelgeving ondergebracht. Tegen beslissingen op grond van deze verordening staat bezwaar en beroep open op grond van de Algemene wet bestuursrecht (AWB). Het recht op inzage in gegevens en zondig correctie daarvan is geregeld in de Wet bescherming persoonsgegevens (WBP).

Artikel 7.

Indien gebruik gemaakt kan worden van een voorliggende voorziening (bijvoorbeeld studiefinanciering) vindt geen ondersteuning op basis van deze wet plaats.

Artikel 8.

Het eerste lid geeft het college de bevoegdheid om aan een voorziening nadere verplichtingen te verbinden. Dit kunnen verplichtingen van diverse aard zijn. Zo kan bepaald worden dat een cliënt gedurende het traject op gezette tijden met de consultant de voortgang bespreekt.

Het tweede lid geeft het college de algemene bevoegdheid om voor voorzieningen nadere regels te stellen. Dit heeft voornamelijk tot doel om bij subsidieverstrekking de uitvoering zoveel mogelijk aan het college over te laten.

Het derde lid behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 9.

Dot artikel is erop gericht om de mogelijkheid te creëren een uitkeringsgerechtigde die maar enigszins kan werken of dagritme nodig heeft, meteen binnen enkele dagen na de aanvraag om een uitkering voor 20 tot 32 uur per week bezig te houden met productiewerk of andere activiteiten.

Artikel 10.

Bij activering wordt een onderscheid gemaakt tussen activiteiten gericht op arbeidsinschakeling en activiteiten gericht op zelfstandige maatschappelijke participatie. Activering gericht op arbeidsinschakeling is vooral gericht op het wegwerken van belemmeringen en het aanleren van vaardigheden die nodig zijn op de arbeidsmarkt. Activering gericht op het bevorderen van zelfstandige maatschappelijke participatie kan bestaan uit het deelnemen aan educatieve activiteiten of het zoeken van hulp bij de aanpak van problemen. Activering wordt door de gemeente zo lang mogelijk gezien als een eerste stap op weg naar werk door het opheffen van allerlei belemmeringen die werkaanvaarding in de weg staan. De doelgroep wordt gevormd door werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die nog niet in staat zijn deel te nemen aan een re-integratietraject naar regulier werk vanwege in de persoon gelegen factoren. Er is vaak sprake van een meervoudige problematiek zoals huisvesting, schulden, verslaving, geen arbeidsritme, verstoord dagnachtritme, sociaal niet vaardig, geen goed zelfbeeld, gebrek aan eigenwaarden, taalachterstand, gezondheidsproblemen. Voor een deel van de belanghebbenden zal het erg lang duren, zo niet: onmogelijk zijn, om uit deze fase te geraken. Voor die groep kan er en moment aanbreken dat er trajecten met een zorgkarakter afgesproken worden. Re-integratieactiviteiten kunnen ook gericht zijn op het starten van een eigen bedrijf.

Artikel 11

Het begrip participatiebaan wil aangeven dat op een gestructureerde manier aan steeds terugkerende werkzaamheden wordt deelgenomen. Doorgaans bedoeld om werkritme en/of ervaring op te doen, eventueel in combinatie met opleiding.

Deze activiteiten kunnen bestaan uit dagopvang, vrijwilligerswerk, stage binnen een bedrijf, maatschappelijke participatie, blijvers in de SW enz. Doorstroom naar werk hoeft (nog) geen hoofddoel te zijn, maar kan wel gevolg zijn.

Doorgaans vindt dit plaats met behoud van uitkering. Het uitgangspunt is dat de baan tijdelijk is.

Artikel 12.

Het gaat hier vooral om een combinatie van leren en werken, waarbij het nadrukkelijk de bedoeling is om beroepsgerichte ervaring op te doen en functiegerichte scholing te volgen.

Hier is sprake van loonbetaling met allerlei subsidie mogelijkheden, waarbij in ieder geval de werkgever betaalt voor de geleverde prestatie. Deze wordt individueel vastgesteld afhankelijk van de geleverde (en in tijd groeiende) prestatie. Gesubsidieerde arbeid dient (vanuit de klant gezien) altijd tijdelijk te zijn. Er dient sprake te zijn van een maximale periode van 2 jaar.

De mate van begeleiding door de werkgever moet bij de bepaling van de hoogte van de subsidie meegenomen kunnen worden, zodat werkelijk voor het netto resultaat betaald wordt. Het maakt dan in feite geen verschil of dit in de profit of de non-profit sector plaatsvindt.

Doordat nl. voor de geleverde prestatie navenant betaald wordt, kan er geen sprake zijn van concurrentievervalsing e.d. Tevens zouden langs deze weg (evt. sectorgewijs) plannen ontwikkeld kunnen worden die aansluiten bij de arbeidsmarktproblemen in die sector in de regio Flevoland.

Gesubsidieerde arbeid is een belangrijke voorziening voor klanten die lang uit het arbeidsproces zijn, of om andere redenen een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Zij kunnen via een gesubsidieerde baan werkervaring opdoen en zo hun kansen op een reguliere baan vergroten. Gesubsidieerd werk is naar het oordeel van de gemeente Noordoostpolder meer een instrument om mensen uiteindelijk toe te kunnen leiden naar regulier werk dan een doel op zich. Voor een zeer beperkte groep zal echter blijken dat gesubsidieerd werk het maximaal haalbare is. Dit is met name het geval bij de groep die gebruik gemaakt heeft van de voormalige banenpoolregeling en nu gebruikt maakt van een WIW dienstverband en waarvan in het verleden al is aangetoond dat uitstroom naar regulier werk niet mogelijk is. Met name voor die groep is lid 6 van dit artikel opgenomen.

Artikel 13.

Voor het behoud van arbeidsritme kan voor een deel van de belanghebbenden het instrument verloning worden ingezet. Hierbij wordt de belanghebbende geplaatst bij een daarvoor aangewezen bedrijf. Het bedrijf neemt de belanghebbende voor een afgesproken periode in dienst, zorgt voor een werkplek, begeleiding en bemiddelt naar regulier werk bij een andere werkgever. Het bedrijf ontvangt een vergoeding voor de loonkosten en de begeleiding. Verloning is geen einddoel maar een re-integratie-instrument.

Artikel 14.

Uitgangspunt is de kortste weg naar uitstroom naar duurzame reguliere algemeen geaccepteerde arbeid, waaronder ook gesubsidieerde arbeid. Als het vinden of houden van algemeen geaccepteerde arbeid niet lukt, komt scholing aan de orde. Bij de beoordeling van scholing staat arbeidsrelevantie voorop.

Artikel 15.

Het Persoonsgebonden Re-integratiebudget is een reguliere re-integratievoorziening, met een geheel eigen gezicht. Tot nu toe wordt de inhoud van het traject zoveel mogelijk

afgestemd op de situatie van de klant maar feitelijk bepaald door de klantmanager of het re-integratiebedrijf. Bij het PRB bepaalt de klant de inhoud van zijn traject.

Met het PRB wordt aangesloten bij de maatwerkgedachte. De klant neemt met het PRB immers zélf het initiatief om zijn eigen re-integratietraject in te richten. Het college stelt nadere regels voor de wijze waarop een PRB kan worden aangevraagd, de voorwaarden waaraan een belanghebbende moet voldoen en de eisen die aan de re-integratiepartner worden gesteld.

Artikel 16.

De WWB biedt beperkte mogelijkheden om inkomsten uit arbeid gedurende maximaal 6 maanden gedeeltelijk buiten beschouwing te laten. Een persoon die na een periode van werkloosheid weer gaat werken krijgt te maken met allerlei veranderingen in zijn leven. Er moet anders en meer georganiseerd worden en gaandeweg lopen mensen soms tegen allerlei praktische problemen op. Iemand die fulltime gaat werken en daarmee uit de bijstand krijgt per direct een hoger inkomen door belastingvoordelen. Iemand die parttime gaat werken heeft wel belastingvoordelen maar deze worden teniet gedaan doordat alle inkomsten worden gekort op de bijstand. Het tijdelijk vrijlaten van inkomsten kan in die periode een stimulans zijn om door te zetten en laat zien dat werken loont.

Artikel 17.

Met dit artikel wordt gebruik gemaakt van de in de WWB (artikel 31, lid 2 sub j.) bepaalde mogelijkheid om jaarlijks een premie verstrekken. In het re-integratiebeleid wordt gekozen voor een positieve insteek. Iedereen heeft mogelijkheden en het is de uitdaging om die mogelijkheden te herkennen en zo optimaal mogelijk te benutten. Daarvoor vragen wij een inspanning van klantmanagers, re-integratiebedrijven, ketenpartners en natuurlijk van de klanten zelf. Deze inspanningen kunnen worden beloond, aan het eind van de rit met een reguliere baan maar ook tussentijds met premies. In de verordening zijn per trede van de activeringsladder premies benoemd. De premies zijn bedoeld als schouderklop en stimulans om verder te gaan. Een aparte premie is benoemd voor jongeren tot 28 jaar die de bijstand verlaten om terug te gaan naar school om een startkwalificatie te behalen. Zij krijgen daarmee recht op studiefinanciering. Juist om het belang van een startkwalificatie te benadrukken en het terug naar school te stimuleren is voor deze groep een "uitstroom"premie ingebouwd.

Het einddoel blijft voor alle klanten uitstroom naar regulier werk. Dat is dan ook het doel dat het meeste beloond wordt. De klant die een lange weg aflegt naar dat einddoel kan tussentijds meerdere premies ontvangen. Uitkeringsgerechtigden ontvangen een premie in de vorm van geld, niet- uitkerings gerechtigden ontvangen een premie in natura.

Artikel 18.

Indien de toepassing van deze verordening tot onbillijkheden leidt, kan het college ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen. Van deze mogelijkheid dient zeer terughoudend gebruik gemaakt te worden, om het scheppen van precedentes tegen te gaan.

Artikel 19 en 20.

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 november 2008
No. 18845-1
gelet op de Wet werk en bijstand (WWB),

overwegende dat op grond van artikel 8, eerste lid onder b WWB de gemeenteraad bij verordening regels stelt met betrekking tot het verlagen van de bijstand, bedoeld in artikel 18, WWB,

B E S L U I T

vast te stellen de: **Afstemmingsverordening WWB Noordoostpolder 2009.**

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand (WWB) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. Deze verordening verstaat onder:
  - a. De wet: de Wet Werk en Bijstand (Staatsblad 2003, nummer 375), zoals deze nadien is of wordt gewijzigd;
  - b. Bijstand: de bijstandsnorm bedoeld in hoofdstuk 3, paragraaf 2 en 3, van de wet en de bijzondere bijstand bedoeld in artikel 12 van de wet;
  - c. Het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder;
  - d. De raad: de gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder;
  - e. Voorzieningen: voorzieningen bedoeld in artikel 7, lid 1 onder a van de wet; een instrument binnen een traject dat ingezet wordt om belemmeringen bij aanvaarding van algemeen geaccepteerde arbeid weg te nemen;
  - f. Traject: een met de belanghebbende overeengekomen, dan wel door het college aan hem opgelegd, geheel van activiteiten gericht op het verkrijgen en behouden van betaalde arbeid of als dat niet mogelijk is maatschappelijke participatie;
  - g. Inlichtingen: de verplichtingen genoemd in artikel 17 van de wet en de artikelen 28, lid 2 en 29, lid 1 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
  - h. Recidive: het binnen een bepaalde periode opnieuw plegen van een verwijtbare gedraging uit dezelfde of hogere categorie;
  - i. Benadelingsbedrag: het door de gemeente ten onrechte uitbetaalde bedrag aan bijstand verhoogd met de loonbelasting en premies volksverzekeringen waarvoor de

- gemeente die bijstand verstrekt op grond van de Wet op de loonbelasting 1964 inhoudsplichtige is.
- j. Plicht tot arbeidsinschakeling: De verplichtingen genoemd in artikel 9, lid 1, onder a en b van de wet.
- k. Maatregel: het verlagen van de bijstand op grond van artikel 18, tweede lid, van de wet;

Artikel 2.

Het opleggen van een maatregel

1. Als de belanghebbende naar het oordeel van het college tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan dan wel de uit de wet of de artikelen 28, tweede lid, of artikel 29, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, waaronder begrepen het zich jegens het college zeer ernstig misdragen, wordt overeenkomstig deze verordening een maatregel opgelegd.
2. Een maatregel wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de belanghebbende de gedraging kan worden verweten en de omstandigheden waarin hij verkeert.

Artikel 3.

Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel indien de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden, tenzij de gedraging een schending van de inlichtingenplicht inhoudt en als gevolg van die gedraging ten onrechte bijstand is verleend. Een maatregel wegens schending van de inlichtingenplicht wordt niet opgelegd na verloop van vijf jaren nadat de betreffende gedraging heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 4.

De wijze van oplegging van de maatregel

1. Tenzij in de verordening anders is bepaald, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de eerst volgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.
2. Indien het opleggen van een maatregel niet mogelijk is, doordat de uitkering inmiddels is beëindigd, dan kan het college besluiten de uitkering over een periode die in het verleden ligt te herzien.

Artikel 5.

Duur van de maatregel, recidive en cumulatie

1. Een maatregel bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de wet vindt plaats:
  - a. voor de duur van één kalendermaand, wanneer sprake is van een eerste verwijtbare gedraging;
  - b. voor de duur van twee kalendermaanden, indien binnen vierentwintig maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd sprake is van een tweede verwijtbare gedraging van dezelfde of een hogere categorie.
2. Indien de belanghebbende, op wie lid 1 sub b van toepassing is, binnen vierentwintig maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd zich

opnieuw schuldig maakt aan een gedraging uit dezelfde of een hogere categorie, wordt de omvang van de maatregel individueel bepaald, rekening houdend met alle van belang zijnde omstandigheden.

3. In afwijking van het eerste lid kan het college in bijzondere gevallen de maatregel opleggen voor een langere duur, als de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende daartoe aanleiding geven.
4. Indien een belanghebbende zich tegelijkertijd schuldig maakt aan verschillende gedragingen die het niet nakomen van een verplichting als genoemd in artikel 2, eerste lid, inhouden, wordt voor het bepalen van de hoogte en duur van de maatregel uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld.

Artikel 6. Heroverweging

1. *Een besluit tot het opleggen van een maatregel voor een periode van langer dan drie maanden dan wel voor onbepaalde tijd, wordt door het college binnen drie maanden na het begin van de tenuitvoerlegging van dit besluit heroverwogen.*
2. Het college doet uiterlijk twee weken na afloop van de in het eerste lid genoemde termijn mededeling van zijn besluit met betrekking tot de voortzetting van de verlaging.
3. De maatregel wordt gestaakt met ingang van de vierde maand volgend op de tenuitvoerlegging van het besluit tot verlaging als niet binnen de eerste lid genoemde termijn een heroverweging van het besluit heeft plaatsgevonden.

Hoofdstuk 2. Geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid

Artikel 7. Indeling in categorieën

Gedragingen van belanghebbenden waardoor de verplichtingen op grond van artikel 9 van de wet en/of artikel 6 lid 1 en 2 van de Re-integratieverordening WWB Noordoostpolder 2009 niet of onvoldoende zijn nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
  - a. Het niet als werkzoekende geregistreerd zijn of blijven bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI).
  - b. Het later terugkeren van vakantie dan ingevolge artikel 13, eerste lid, onder d, van de wet is toegestaan, terwijl men niet is vrijgesteld van de arbeidsverplichtingen.
2. Tweede categorie
  - a. Het blijf geven van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan.
  - b. Het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid in dienstbetrekking te verkrijgen.
  - c. Het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek als genoemd in artikel 5 van de Re-integratieverordening WWB Noordoostpolder 2009 waaronder begrepen het verstrekken van inlichtingen die nodig zijn voor het bepalen van een geschikt traject en/of voorziening.
- d. Het niet dan wel niet-tijdig voldoen aan een oproep om, in verband met de inschakeling van arbeid, op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen.

- e. Het niet of niet langer meewerken aan een zorgtraject of het door weigeren of door eigen toedoen voortijdig beëindigen van hulpverlening indien de belanghebbende geplaatst is op trede 1 van de activeringsladder als bedoeld in de Re-integratieverordening.
- f. Het niet of niet langer meewerken aan een traject gericht op persoonlijke activering indien de belanghebbende geplaatst is op trede 2 van de activeringsladder als bedoeld in de Re-integratieverordening.

3. Derde categorie

- a. Het niet of niet langer meewerken aan een traject gericht op maatschappelijke activering indien de belanghebbende geplaatst is op trede 3 van de activeringsladder als bedoeld in de Re-integratieverordening.
- b. Het niet of niet langer meewerken aan een traject gericht op arbeidsactivering indien de belanghebbende geplaatst is op trede 4 van de activeringsladder als bedoeld in de Re-integratieverordening.

4. Vierde categorie

- a. Het niet of niet langer meewerken aan een traject of het door eigen toedoen voortijdig laten beëindigen van een traject indien de belanghebbende geplaatst is op trede 5 van de activeringsladder als bedoeld in de Re-integratieverordening.
- b. Het niet of niet langer meewerken aan een traject of het door eigen toedoen niet behouden van de stage/werkervaringsplaats indien de belanghebbende geplaatst is op trede 6 van de activeringsladder als bedoeld in de Re-integratieverordening.

5. Vijfde categorie

- a. Het niet of niet langer meewerken aan een traject waaronder begrepen het door eigen toedoen niet behouden van het werk indien de belanghebbende geplaatst is op trede 7 van de activeringsladder als bedoeld in de Re-integratieverordening.
- b. het weigeren of door eigen toedoen niet behouden van aangeboden werk in het kader van Work First.

6. Zesde categorie:

- a. Het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid.
- b. Het door eigen toedoen niet verkrijgen of behouden van arbeid in dienstbetrekking

Artikel 8.

De hoogte en duur van de maatregel

- 1. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel vastgesteld op:
  - a. Bij gedragingen van de eerste categorie gedurende één maand tien (10) procent van de bijstandsnorm;
  - b. Bij gedragingen van de tweede categorie gedurende één maand twintig (20) procent van de bijstandsnorm;
  - c. Bij gedragingen van de derde categorie gedurende één maand dertig (30) procent van de bijstandsnorm;
  - d. Bij gedragingen van de vierde categorie gedurende één maand vijftig (50) procent van de bijstandsnorm;
  - e. Bij gedragingen van de vijfde categorie gedurende één maand vijf en zeventig (75) procent van de bijstandsnorm;
  - f. Bij gedragingen van de zesde categorie gedurende één maand honderd (100) procent van de bijstandsnorm.

Hoofdstuk 3. Niet nakomen van de inlichtingenplicht

Artikel 9.

Te laat verstrekken van gegevens

Indien een belanghebbende de verplichting op grond van artikel 17 van de wet niet is nagekomen door informatie die van belang is voor de verlening van bijstand of de voortzetting daarvan niet binnen de door het college daartoe gestelde termijn te verstrekken, wordt met toepassing van artikel 54 van de wet een maatregel opgelegd van *vijf* procent van de bijstandsnorm gedurende één maand, onverminderd artikel 2, tweede lid.

Artikel 10.

Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen met gevolgen voor de bijstand

1. Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 17 van de wet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand, wordt de maatregel afgestemd op de hoogte van het benadelingsbedrag.
2. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel op de volgende wijze vastgesteld:
  - a. bij een benadelingsbedrag tot EUR 1000,-: *10%* van de bijstandsnorm gedurende één maand;
  - b. bij een benadelingsbedrag van EUR 1000,- tot EUR 2000,-: *20%* van de bijstandsnorm gedurende één maand;
  - c. bij een benadelingsbedrag van EUR 2000,- tot EUR 4000,-: *40%* van de bijstandsnorm gedurende één maand;
  - d. bij een benadelingsbedrag van EUR 4000,- of meer: *100%* van de bijstandsnorm gedurende één maand.

Artikel 11.

Verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen zonder gevolgen voor de bijstand

Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 17 van de wet niet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand, bedraagt de maatregel, onverminderd artikel 2, tweede lid, vijf procent van de bijstand gedurende één maand.

Artikel 12.

Zeer ernstige misdragingen

Indien een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het college of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de wet, als bedoeld in artikel 18, tweede lid van de wet, wordt onverminderd artikel 2, tweede lid, een maatregel opgelegd van minimaal twintig procent van de bijstandsnorm gedurende één maand.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 13 Beleid

Het college kan ten behoeve van de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 14. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 15. Beslissing van het college in gevallen waarin de verordening niet voorziet

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 16 Overgangsbepaling.

1. De Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2004 zoals deze luidde op de dag voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening, blijft van toepassing op gedragingen zoals genoemd in de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2004, die plaatsvinden voorafgaand aan de dag van inwerkingtreding van deze verordening.
2. Lid 1 is niet van toepassing indien op grond van deze verordening een lagere maatregel zou moeten worden opgelegd dan op grond van de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2004.

Artikel 17. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als de Afstemmingsverordening Wet Werk en Bijstand Noordoostpolder 2009.

Artikel 18. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2009 onder gelijktijdige intrekking van de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2004.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 december 2008.

De griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING AFSTEMMINGSVERORDENING WWB NOORDOOSTPOLDER

Algemeen

De regeling in de Wet werk en bijstand

Met de inwerkingtreding van de WWB is het systeem van boeten en maatregelen van de Algemene bijstandswet vervallen. In plaats daarvan geven gemeenten hun sanctiebeleid zelf vorm. De WWB kent één soort sanctie: het verlagen van de uitkering.

Artikel 18 WWB bevat de opdracht aan gemeenten om een maatregelenbeleid in een verordening vast te leggen. Dit artikel luidt:

1. Het college stemt de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen af op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende.
2. Indien de belanghebbende naar het oordeel van het college tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan dan wel de uit deze wet dan wel de artikelen 28, tweede lid, of 29, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, waaronder begrepen het zich jegens het college zeer ernstig misdragen, verlaagt het college overeenkomstig de verordening, bedoeld in [artikel 8](#), eerste lid, onderdeel b, de bijstand of de langdurigheidstoelage. Van een verlaging wordt afgezien indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.
3. Het college heroverweegt een besluit als bedoeld in het tweede lid binnen een door hem te bepalen termijn die ten hoogste drie maanden bedraagt.
4. Bij de toepassing van het eerste lid wordt onder belanghebbende mede verstaan het gezin.

In het eerste lid van artikel 18 wordt gesproken over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor de uitkeringsgerechtigden maatwerk is, waarbij recht wordt gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van uitkeringsgerechtigden. In tweede lid wordt een directe koppeling gelegd tussen de rechten en verplichtingen van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk van de uitkering te worden. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de belanghebbende, maar ook van de mate waarin de opgelegde verplichtingen worden nagekomen. Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, wordt de uitkering verlaagd. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging.

Verlaging van de uitkering moet plaatsvinden in overeenstemming met een door de gemeenteraad vast te stellen verordening. Dit is de afstemmingsverordening.

De term 'maatregel'

Het verlagen van de bijstand op grond van het feit dat de belanghebbende zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate is nagekomen, wordt in de terminologie van de WWB aangeduid als het afstemmen van de uitkering op de mate waarin de belanghebbende de opgelegde verplichtingen nakomt. Met begrip 'afstemmen' wordt het uitgangspunt van de WWB benadrukt dat rechten en plichten één kant van dezelfde medaille vormen.

Zonder dat uitgangspunt los te laten, gebruiken wij in deze verordening de term "het opleggen van een maatregel" om het verlagen van de bijstand vanwege het niet of

onvoldoende nakomen van verplichtingen aan te duiden. Daarmee wordt niet alleen aangesloten bij het spraakgebruik dat sinds de Wet Boeten en Maatregelen gangbaar is, maar wordt ook het sanctionerende karakter ervan benadrukt.

De relatie met de re-integratieverordening

Gelijktijdig met deze verordening is ook de re-integratieverordening vastgesteld. In deze verordening is vastgelegd hoe wij de cliënten ondersteunen bij de arbeidsinschakeling en hoe wij omgaan met het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling. De algemene verplichting staat in de wet genoemd. Gemeenten kunnen deze verplichting echter ook nader specificeren (invullen met specifieke voorzieningen) en de specificaties in de beschikking vastleggen. In de re-integratieverordening is aandacht geschonken aan de voorzieningen die de gemeente kan inzetten. De vertaling daarvan vindt plaats in de individuele beschikking. Indien een cliënt de verplichtingen niet nakomt, leidt dit in beginsel tot een maatregel, waarvoor de basis is gelegd in de afstemmingsverordening.

De relatie met de handhavingverordening

Het opleggen van een maatregel gaat vaak gepaard met het ten onrechte verstrekt hebben van bijstand. Ten onrechte verstrekte bijstand dient in beginsel door de cliënt te worden terugbetaald. Deze verordening heeft geen betrekking op terugbetaling van ten onrechte ontvangen bijstand, maar uitsluitend op de sanctie die wordt opgelegd. Terugvordering wordt nader geregeld in de handhavingverordening.

In 2004 is de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2004 vastgesteld. Thans is er de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2009. Deze tweede versie is met name tot stand gekomen doordat de Re-integratieverordening ingrijpend is gewijzigd. Daarnaast zijn er enkele ontwikkelingen in de jurisprudentie verdisconteert in deze nieuwe Afstemmingsverordening

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1.

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijklopende betekenis als de omschrijving in de WWB en AWB.

Artikel 2.

Eerste lid

De WWB verbindt aan het recht op een bijstandsuitkering de volgende verplichtingen:

1. Het tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 18, tweede lid).
2. De plicht tot arbeidsinschakeling (artikel 9). Deze plicht bestaat uit twee soorten verplichtingen:
  - de plicht om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en deze aanvaarden; en
  - de plicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op ondersteuning bij arbeidsinschakeling. Deze verplichtingen zullen nader moeten worden uitgewerkt in specifieke verplichtingen die zijn toegesneden op de situatie en mogelijkheden van de bijstandsgerechtigde. De re-integratieverordening die elke gemeente moet opstellen, vormt de juridische basis voor opleggen van deze specifieke verplichtingen. Deze verplichtingen zullen in het besluit tot het verlenen van bijstand moeten worden neergelegd.
3. De informatieplicht (artikel 17, eerste lid). Op een uitkeringsgerechtigde rust de verplichting aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op bijstand.

4. De medewerkingsplicht (artikel 17, tweede lid). Dit is de plicht van uitkeringsgerechtigden om desgevraagd het college de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet. De medewerkingsplicht kan uit allerlei concrete verplichtingen bestaan, zoals bijvoorbeeld:
- het toestaan van huisbezoek;
  - het meewerken aan een psychologisch onderzoek.

Artikel 18, tweede lid, noemt een gedraging die in ieder geval een schending van de medewerkingsplicht inhoudt: 'het zich jegens het college zeer ernstig misdragen'.

De Wet SUWI legt ook verplichtingen op aan uitkeringsgerechtigden. Het betreft de verplichting om alle gevraagde gegevens en bewijsstukken aan de Centrale organisatie werk en inkomen te verstrekken die nodig zijn voor de beslissing door het college (artikel 28, tweede lid Wet SUWI) en de verplichting om op verzoek of onverwijld uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden mee te delen aan de Centrale organisatie werk en inkomen, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op bijstand, het geldend maken van het recht bijstand of de hoogte of de duur van de bijstand.

Tweede lid

In de maatregelenverordening zijn voor allerlei gedragingen die een schending van een verplichting betekenen, standaardmaatregelen vastgesteld in de vorm van een vaste (percentuele) verlaging van de bijstandsnorm.

In het tweede lid is de hoofdregel neergelegd: het college dient een op te leggen maatregel af te stemmen op de individuele omstandigheden van de belanghebbende en de mate van verwijtbaarheid. Deze bepaling brengt met zich mee dat het college bij elke op te leggen maatregel zal moeten nagaan of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken uitkeringsgerechtigde afwijking van de hoogte en de duur van de voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaring als een matiging betekenen.

Dit betekent dat het college bij het beoordelen of een maatregel moet worden opgelegd, en zo ja welke, telkens de volgende drie stappen moet doorlopen:

Stap 1: vaststellen van de ernst van de gedraging.

Stap 2: vaststellen van de verwijtbaarheid.

Stap 3: vaststellen van de omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de bijstand wordt verlaagd. Wat betreft de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 3.

Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden, gezinnen met kinderen bijvoorbeeld;

Artikel 3.

Eerste lid

Het afzien van het opleggen van een maatregel 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt, is geregeld in artikel 18, tweede lid, WWB. De maatregel heeft als doel het gedrag van betrokkene te corrigeren. Indien verwijtbaarheid ontbreekt kan een dergelijk middel dan ook niet aan de orde zijn. Het college kan in beleidsregels neerleggen hoe het van plan is om te gaan met de beoordeling van de verwijtbaarheid, door bijvoorbeeld aan te geven welke gedragingen in principe altijd verwijtbaar worden geacht en welke gedragingen in beginsel nooit. Ook kan in beleidsregels worden vastgelegd in welke

gevallen sprake is of kan zijn van verzachtende omstandigheden. Omdat in de WWB zelf is bepaald dat van een verlaging wordt afgezien indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, hoeft dit niet in de Afstemmingsverordening te worden geregeld. Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ('lik op stuk') is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt in lid 1 geregeld dat het college geen maatregelen opgelegd voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Voor gedragingen die een schending van de informatieplicht inhouden en als gevolg waarvan ten onrechte bijstand is verleend of een te hoog bedrag aan bijstand is verleend, geldt in de verordening een verjaringstermijn van vijf jaar. Met deze termijn wordt aangesloten bij de termijn die staat in artikel 14e van de Algemene bijstandswet in verband met het opleggen van een boete wegens niet-nakoming van de informatieplicht. Een termijn van vijf jaar ligt voor de hand gelet op de ernst van de gedraging (fraude) en gelet op het feit dat de gemeente vaak tijd nodig zal hebben om de omvang van de fraude (het benadelingsbedrag) vast te stellen.

Tweede lid

Soms kunnen er zwaarwegende argumenten zijn om van de tenuitvoerlegging van een overigens gerechtvaardigde verlaging af te zien. Het betreft dan argumenten die met de reden van de verlaging niets van doen hebben. Deze zijn immers bij de vaststelling van de hoogte en de duur van de verlaging al meegewogen.

Men kan hierbij denken aan situaties waarin sprake is van een zodanige samenloop van omstandigheden dat deze, als de verlaging wel zou worden uitgevoerd, tot gevolg hebben dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging in een ernstige financiële noodsituatie komt, waardoor bijvoorbeeld onmiddellijke huisuitzetting dreigt of een pas begonnen schuld-saneringstraject wordt gefrustreerd. Het moet als gezegd gaan om een noodsituatie die het gevolg is van de individuele omstandigheden van de belanghebbende. Het ontstaan van een betalings- of huurachterstand of een tijdelijke opschorting van een schuldsanering zijn op zichzelf geen redenen om van het opleggen van een verlaging af te zien. Evenmin kan het enkele feit dat de belanghebbende als gevolg van de verlaging tijdelijk een inkomen lager dan de beslagvrije voet ontvangt voldoende reden zijn om van de tenuitvoerlegging van een verlaging af te zien. De financiële noodsituatie mag ook niet het gevolg zijn van de verwijtbare gedraging. Als iemand door verwijtbaar ontslag in ernstige financiële nood komt te verkeren, kan dat nooit een reden zijn om van de oplegging van de verlaging af te zien. De omstandigheden zijn immers het gevolg van het verwijtbare gedrag.

Afzien van de uitvoering van een verlaging kan ook plaatsvinden als er sprake is van een verlaging wegens herhaald verwijtbaar gedrag. Bij elke nieuwe verlaging of heroverweging moet dus opnieuw worden beoordeeld of zich dringende redenen voordoen.

In de beschikking worden wel hoogte en duur van de verlaging vastgesteld en wordt meegedeeld om welke dringende redenen van tenuitvoerlegging wordt afgezien. De verlaging telt bij de vaststelling van eventuele recidive en volharding dus gewoon mee.

Derde lid

Het doen van een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Overigens is in het individuele gevallen altijd mogelijk af te zien van het opleggen van een maatregel en in plaats daarvan een waarschuwing te geven. In dat geval wordt gebruik gemaakt van het eerste lid, onderdeel a (afzien van een maatregel omdat elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt) of het tweede lid (afzien van een maatregel omdat daarvoor dringende redenen aanwezig zijn).

Artikel 4

Eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering.

Verlaging van de uitkering kan in beginsel op twee manieren:

- met terugwerkende kracht, door middel van een herziening van de uitkering; of
- door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de eerstvolgende maand(en).

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode. De gemeente hoeft in dat geval niet over te gaan tot herziening van de bijstand en het te veel betaalde bedrag aan bijstand terug te vorderen. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Tweede lid

Indien na beëindiging van de bijstand blijkt dat alsnog een maatregel moet worden opgelegd kan de gemeente de bijstand verlagen door deze met terugwerkende kracht te herzien. Het teveel betaalde bedrag moet dan worden teruggevorderd.

Artikel 5.

Eerste lid

Indien binnen twee jaar na een eerste verwijtbare gedraging sprake is van een herhaling van de verwijtbare gedraging, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de maatregel. Met eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging verstaan die aanleiding is geweest tot een maatregel, ook indien de maatregel wegens dringende redenen niet is geëffectueerd. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van 24 maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de maatregel is opgelegd, bekend is gemaakt.

Tweede lid

Bij een tweede recidive, dat wil zeggen een derde verwijtbare gedraging uit dezelfde of hogere categorie, dient de maatregel individueel te worden afgestemd. Er kan bijvoorbeeld voor worden gekozen om de hoogte van de maatregel aan te passen en niet de duur of een combinatie van beide. Indien een maatregel wordt opgelegd voor een periode van meer dan drie maanden, dient er een heroverweging van de beslissing plaats te vinden. Zie artikel 6 en de toelichting hierop.

Ingevolge jurisprudentie van de CRvB is het niet mogelijk om een maatregel voor onbepaalde duur op te leggen (CRvB 11-03-2008, 05/6813 WWB).

Derde lid

Voor de toelichting hierop wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 2, lid 2.

Vierde lid

De regeling voor de samenloop van gedragingen heeft betrekking op verschillende gedragingen van een bijstandsgerechtigde die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden. De regeling geldt dus niet voor een bepaalde gedraging die verschillende schendingen van verplichtingen met zich meebrengt.

Indien sprake is van schending van meerdere verplichtingen door één gedraging, dan dient voor het toepassen van de maatregel te worden uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

Artikel 6.

Eerste lid

Artikel 18, derde lid, WWB schrijft voor dat het college een verlaging moeten heroverwegen binnen uiterlijk drie maanden. Deze heroverweging kan achterwege blijven als de verlaging voor een periode van ten hoogste drie maanden is opgelegd.

Binnen drie maanden na de beschikking tot verlaging voor onbepaalde duur moet het college beginnen met het onderzoek in het kader van de heroverweging. Dit onderzoek kan in sommige gevallen schriftelijk plaatsvinden, afhankelijk van de aard van de verplichting of gedraging. Zo kan, bijvoorbeeld wanneer het gaat om het al dan niet nakomen van de sollicitatieplicht, worden volstaan met het opvragen van schriftelijke bewijzen waaruit blijkt dat de belanghebbende inmiddels aan de sollicitatieplicht is gaan voldoen. In andere gevallen zal het noodzakelijk zijn om de belanghebbende op te roepen. Als de belanghebbende de gevraagde gegevens niet overlegt of geen gehoor geeft aan oproepen, dan vindt heroverweging plaats op basis van de dan bekende gegevens.

Tweede lid

De heroverweging resulteert in een beschikking. Het resultaat van de heroverweging kan zijn:

- De belanghebbende laat blijken zich inmiddels niet langer schuldig te maken aan de verwijtbare gedraging waarvoor de verlaging was opgelegd. In dat geval zal de verlaging worden herzien met ingang van het moment waarop van verder verwijtbaar gedrag geen sprake meer is.
- de belanghebbende maakt aannemelijk dat hij zich voortaan aan de opgelegde verplichtingen zal houden. In dat geval wordt niet langer een maatregel opgelegd.
- De maatregel wordt voortgezet als de belanghebbende zich ook ten tijde van de heroverweging nog steeds aan de verwijtbare gedraging schuldig maakt. De voortzetting kan, afhankelijk van de omstandigheden, mate van verwijtbaarheid en ernst van de gedraging, plaatsvinden voor bepaalde of onbepaalde duur. Bij voortzetting voor onbepaalde duur moet binnen uiterlijk drie maanden opnieuw heroverweging plaatsvinden.

Derde lid

Indien er niet tijdig een heroverweging plaatsvindt vervalt de maatregel. Hiermee wordt voor de belanghebbende rechtszekerheid ingebouwd, dat tijdig een heroverweging plaatsvindt.

Artikel 7.

De gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan een re-integratietraject en/of het verkrijgen of behouden van reguliere arbeid, worden in zes categorieën onderscheiden. De eerste en tweede categorie hebben vooral betrekking op algemene verplichtingen. Bij de volgende categorieën is direct een koppeling gelegd met het in de re-integratieverordening opgenomen premiebeleid. Een re-integratietraject wordt in stappen uitgevoerd. De stappen zijn weergegeven in de activeringsladder. Hoe hoger op de ladder, hoe dichterbij regulier werk. Daarbij geldt ook dat hoger op de ladder betekent meer verantwoordelijkheid bij de uitkeringsgerechtigde. Het niet of onvoldoende meewerken aan een traject c.q. het behouden van arbeid wordt vanuit deze filosofie strenger bestraft naarmate iemand hoger op de ladder staat.

Eerste categorie:

onderdeel a, betreft de formele verplichting om zich als werkzoekende in te schrijven bij het CWI en ingeschreven te doen blijven.

Onderdeel b betreft de verplichting om niet langer dan binnen de wet is toegestaan in het buitenland te verblijven.

Tweede categorie:

Onderdeel a heeft betrekking op de verplichting om voldoende besef van verantwoordelijkheid te tonen voor de voorziening in het bestaan. Dit geldt reeds voordat een bijstandsuitkering wordt aangevraagd. Dit betekent dat wanneer iemand in de periode voorafgaand aan de bijstandaanvraag een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft getoond, waardoor hij niet langer beschikt over de middelen om in de kosten van het bestaan te voorzien en als gevolg daarvan een bijstandsuitkering aanvraagt, de gemeente bij de toekenning van de bijstand hiermee rekening kan houden door het opleggen van een maatregel.

Een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan uit allerlei gedragingen blijken, zoals:

- een onverantwoorde besteding van vermogen;
- geen of te late aanvraag doen voor een voorliggende voorziening;
- het niet nakomen van aan de bijstand verbonden verplichtingen.
- Het verspelen van het recht op een voorliggende voorziening, bijvoorbeeld een ww uitkering, door de daaraan verbonden verplichtingen niet of niet voldoende na te komen. In deze situatie moet onderzocht worden waarom het recht op de voorliggende voorziening is vervallen. De maatregel die vervolgens opgelegd wordt is gelijk aan de maatregel die volgt als iemand aan de bijstand verbonden verplichtingen niet nakomt. Uit oogpunt van rechtsgelijkheid dienen bijstands gerechtigden gelijk te worden behandeld. Het enkele feit dat een andere instantie een andere (=zwaardere) maatregel hanteert dan de gemeente, is geen reden voor het opleggen van een zwaardere maatregel.

Onderdeel b en c betreffen de verplichting tot een actieve opstelling op de arbeidsmarkt, de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende om bijvoorbeeld voldoende te solliciteren en te voldoen aan een oproep of mee te werken aan een onderzoek.

Onderdeel e en f hebben betrekking op uitkeringsgerechtigden die zijn ingedeeld op de eerste of tweede trede van de activeringsladder

De derde tot en met de vijfde categorie hebben betrekking op uitkeringsgerechtigden die zich bevinden op de derde en volgende treden van de activeringsladder. Onder de vijfde categorie valt tevens de uitkeringsgerechtigde die aangeboden werk in het kader van Work First weigert of door eigen toedoen het aangeboden werk in het kader van Work First kwijtraakt.

Zesde categorie

Hierbij gaat het om het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid alsmede door eigen toedoen voorafgaand aan de aanvraag algemeen geaccepteerde arbeid niet behouden dan wel tijdens de bijstand deeltijdarbeid niet behouden.

Artikel 8.

Deze bepaling bevat de standaardmaatregelen voor de **zes** categorieën van gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. De percentages waarmee de bijstand wordt verlaagd, zijn voor een deel overgenomen uit het Maatregelenbesluit. In een aantal situaties is een hoger percentage vastgesteld om meer aan te sluiten bij de uitgangspunt van de WWB, werk boven inkomen. Daarnaast komt in de percentages tot uitdrukking dat, hoe hoger de uitkeringsgerechtigde zich op de activeringsladder bevindt, hoe hoger de op te leggen maatregel is.

Artikel 9.

Indien een cliënt de voor de verlening van de bijstand van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet op tijd verstrekt, kan het college het recht op bijstand opschorten (artikel 54, eerste lid, WWB). Het college geeft de cliënt vervolgens een termijn waarbinnen hij zijn verzuim kan herstellen (de hersteltermijn).

Wordt de gevraagde informatie niet binnen de gestelde termijn aan de gemeente verstrekt, dan kan het college bijstand stopzetten (het intrekken van het besluit tot toekenning van de bijstand). Worden de gevraagde gegevens wél binnen de hersteltermijn verstrekt, wordt de bijstand voortgezet, maar wordt tevens een maatregel opgelegd. Dit lid regelt de hoogte van de maatregel.

Artikel 10.

Eerste lid

In artikel 17, eerste lid, WWB is bepaald dat belanghebbende op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling doet van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling of het recht op bijstand. De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is het door de gemeente te veel betaalde bedrag aan bijstand.

Tweede lid

De maatregel wegens het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 17 van de WWB wordt afhankelijk gesteld van de hoogte van het bedrag aan bijstand dat als gevolg van de schending van die verplichting ten onrechte of te veel aan de belanghebbende is betaald.

De maatregel wordt in principe toegepast op de toekomstige bijstandsuitkering van de belanghebbende.

Artikel 11.

In dit artikel wordt de zogeheten 'nulfraude' geregeld: het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, zonder dat deze gedraging gevolgen heeft voor de hoogte van de bijstand. Voorbeelden van nulfraude zijn het niet opgeven van een vermogensbestanddeel onder de vermogensgrens of het niet melden van vrijwilligerswerk.

Artikel 12.

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd. Gemeenten kunnen uitsluitend een maatregel opleggen indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van WWB.

In artikel 18, tweede lid, wordt gesproken over 'het zich jegens het college zeer ernstig misdragen'. Dit betekent dat alleen (zeer) agressief gedrag tegenover leden van het college en hun ambtenaren aanleiding zijn voor het opleggen van een maatregel. Er kan dus geen maatregel worden opgelegd als een klant zich agressief heeft gedragen tegenover een medewerker van een andere organisatie die belast is met de uitvoering van de WWB (bijvoorbeeld een reïntegratiebedrijf). Het is dat geval wellicht wel mogelijk

om een maatregel op te leggen wegens het niet of onvoldoende gebruikmaken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling (artikel 7, tweede lid, van deze verordening).

Bij het vaststellen van de maatregel in de situatie dat een uitkeringsgerechtigde zich ernstig heeft misdragen, zal gekeken moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- verbaal geweld (schelden);
- discriminatie;
- intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- mensgericht fysiek geweld;
- combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad.

In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen instrumenteel geweld en frustratiegeweld. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld.

Het opleggen van een maatregel staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. Het college legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie.

Het college kan nadere regels opstellen voor de uitvoering van dit artikel. Hierbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij een (nog op te stellen) agressieprotocol.

Artikel 13 t/m 15

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Artikel 16.

In deze bepaling is geregeld dat de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand 2004 van toepassing blijft op gedragingen die zich hebben voorgedaan voordat deze nieuwe verordening in werking treedt. Dit is anders indien op grond van deze nieuwe verordening voor een gedraging een lagere maatregel zou zijn opgelegd dan op grond van de oude verordening het geval zou zijn geweest.

Artikel 17

De afstemmingsverordening moet in werking treden op dezelfde dag als de re-integratieverordening.